

Tõe Sõnumid

10. aastakäik.

Tallinnas, 1926.

Nr. 9/10.

Tähelpanemiseväärt inim põlv

Ükski tõsiselt mõtleja inimene ei või praegusaja lõbustushoos ja ahnusihas keerlewat rahvasugu waadelda ilma, et see temas sügavamalt walutunnet ei tekitaks.

Kõik praeguse aja lõbustusviisid mõistlevad üksteisega enda metsikuses ja iga päem mõeldakse ikka uusi ja otstarbekohasemaid juure. Nimetame siin muuseas ainult mood-

Kogu maailm tormab ahnusehoos mööda Kristuse põhimõtetest, minnes selleks kas wõi üle kaasinimeste surnukehade, et aga oma maisfid ihafid rahuldada.

Waatamata ideasja pääle et möödnud sõda inimsoole äärmiselt rusuwa wõlakoorma kanda jättis, et rahutumad ja tumedad ajad endiselt edasi kestawad, ja et rahutust sünnitawad rahwamasside liikumised igal pool päewakorral, andub siiski laugelt suurem osa rahwast piirita lõbustustele ja kõiksugustele maisjetele huwidetele, mis päewpäewalt ikka suuremalt hoogu wõtawad.

faid tantse. Wanaaegsed tantsud ei ole meie aja seltskonnale enam küllalt metsikud, sellepärast muudetakse need kõik praeguse rahwa iseloomu, maitse ja nõuete kohaselt ümber. Nende järreltegijad peawad sääl juures kehaliigutusi tegema, mis nende wanaemade näole äärmise häbipuna esilekutsuts, kui nemad seda näeks. See palawikutaoline maisjete ihade rahuldamine saadab kogu

inimkonna patustama ja nii jumalikkude kui inimikkude seaduste põlgamisele. Alaline abielu lahutuste arvu kaswamine näitab kõlblise elu langust ja perekonnasidemetete purustamist.

Kes aga jõuab eelpool nimetatud pahe-dest end waba hoida, selle jaoks on maailmal veel palju teisi püüniiseid. Selgelt-nägija piiblimees, Paulus, kirjutab neist olufordadest, mis rahwaste seas saawad walitsema, järgmiselt: „Aga see olgu sulle teada, et wiimsel päewal hirmsad ajad peawad olema. Sest siis on inimesi, kes iseenes-dest palju lugu peawad, kes rahaahned, hooplikud, suurelised, teotajad, wanemate sõna põlgajad, tänamata, pühitsemata on, kes omakseid ei armasta, lepituse rikkujad, laitjad, praşjad, waljud, kes head ei armasta... kes liha himusid enam armastawad, kui Jumalat. Kellel on jumalafartuse nägu aga selle wäe salgawad nemad ära“.

2. Tim. 3, 1—5.

Selles pattude registris leiame kohe alguses r a h a a h n u s e nimetatud. Waewalt leidub mõnda teist aega, peale meie aja, mille kohta see kirjeldus enam kohane oleks. Mida küll kõik ei tehta selleks, et warandust omandada?

Selle eest ohwerdatakse fagedasti aus nimi seltskonnas ja isiklik woorus ning au, et ainult raha saaks. Kristikkude põhimõtete pääle mõtlewad veel ainult wähesed.

Selle lehe kaanel asuw pilt kujutab tabawalt meieaegset inimkonda, kes kõik kulla ja kalliskiwide sõra järele tormawad hoolimata sellest, kui see isegi mõnede elu maksaks. Neis salmidest kirjeldatud teod ja põhimõtted on üldiselt igalpool maad wõtnud. Kui tõde on see, et lihahimused enam armastatakse, kui Jumalat, sest kõik lõbustuskohad on rahwaga täidetud, kuna jumalateenistuse kohad hoopis tühjaks jääma kipuwad. Võbud on saanud maailma jumalaks Rahwahulgad ohwerdawad enese aja, terwise ja wara nende ebajumalate altari-tele. Mõnda kirjeldatakse Paulus meie aega ja tegelik elu näitab, et see tõde on. Mida ta aga tulewiku kohta? Tema wastus näitab, et need oluforrad kuni lõpuni jääwad. „Aga pahad inimesed ja petised lähewad ikka peale kurjemaks, nemad effitawad ja neid effitatakse.“ 2. Tim. 3,13. Kristus kirjeldas sündmusid, mis tema tulemise eel siin saawad aset leidma, wõeldes: Ja nõnda kui Noa päiwil oli, nõnda peab ka inimese Poja tulemise päewil olema. Nemad sõid, jõid, wõtsid naisi ja läksid mehele, sest päe-

wast saadid, kui Noa laewa läks ja wee-uputus tuli ja kaotas neid kõik ära. Nõnda samuti ka Loti päewil; nemad sõid, jõid, ostsid ja müüsid, istutasid ja ehitasid hooned. Aga sel päewal, kui Lott Sodomast wälja läks, siis sadas tuld ja wäawlit taewast ja kaotas neid kõik ära. Seda wiisi peab olema sel päewal, millal inimese Poeg ilmub.“ Lut. 17. 26—30.

Nii kui endisil aegul

Sellega teatab Kristus et meil Soodoma ajad ees oodata on. Milles aga awaldus Soodoma patt iseäranis? Prohwet Efsiel ütleb: „Waata, see oli su de Soodoma ülekohus: kõrkus, leiba küll ja wäga rahuline asi oli temal ja tema tütaridel; aga wiletsa ja waese kätt ei kinnitanud tema mitte; waid nemad olid toredad, ja tegid hirmsaid tegusid minu ees...“ Efsel. 16, 49. 50. Kristus aga ei wõrrelnud wiimast aega mitte üksi Soodoma päewadega, waid ka ütles oma jüngeritele ka: „Aga nõnda kui Noa päiwil oli, nõnda peab ka inimese Poja päewil olema“.

Wissugused oluforrad walitsetid siis maa-peal? „Kui Jehowa nägi, et inimese kurjus oli suur maa peal ja et kõik tema südame mõtete mõtlemised üsna kurjad maa peal... Ja maa oli Jumala ees ärarikutud ja maa oli täis wägiwalda saanud.“ 1. Mos. 6,5. 11.

Kas ei näe meie ka sedasama omapäewil? Kui Jumal täna taewast räägiks, wõiks ta küll waewalt midagi muud öelda, kui et maailm on ära rikutud ja täis wägiwalda saanud? Kas ei ole samuti õige, et inimese kurjus suur on maa peal? Nii kui tolajal minewikus, on ju loomulikult meie ajal wähesed, kes südamest ustawad on oma Jumalale ja kes „ohkawad ja ägawad kõige hirmsa asjade pärast, mis seal sees tehakse.“ Efsel. 9, 4. Neid on aga wäikene hulgakene wõrreldes jumalafartmatude arwuga, kelle ülem püüd oma lihahimude rahuldamine on.

Neglugu kordub. Nii kui oli Noa päewil, mil jumalafartmata maailma ootamata Jumala kohus tabas, nõnda saab ka lõpu aegset uskumata kurja maailma Jumala kohus ootamatalt tabama.

Ehkki ewangeelinm pea kõiges maailmas saab mõjuwalt kuutatud kui ilalgi enne, ei pane suurem hull rahwast seda tähele ega lasse end pühast Waimust ümbermuuta. Et nad liha himusid enam armastawad kui Jumalat, kardawad nad neid nõuetawaid ohwreid, mis ewangeliumiga ühenduses on ja lähewad parem eneste patuteedel edasi.

U. S. Maxwelli ainetel.

Mida need sündmused tähendavad?

Kas täidavad praegusaja olukorrad maailmas piiblilisi ennustusi?

Kes ajalehti loeb ja hoolega päewasündmuse tähele paneb, see peab tunnistama, et meie ühte iseäralisesse inimsoo ajajärku oleme jõudnud. Piibli ettekuulutuste järele ei ole meie aga veel kõike näinud, mida inimsoole määratud näha.

Sellejärele, kui piibel meile Matt. 24. ja Luuk. 23. peat. märkidest päikeses, kuus ja tähtedes ette teatanud, kirjeldatkse meile samadel lehekülgedel veel tulewastest olukordadest poliitilisel, religioonsel, majanduslisel ja seltskondlisel alal, mis sugune kirjeldus meieaja sündmustega haruldaselt sobib. Mitte üksi neis peatükkides leiduwad kirjeldused näitawad kokkukõlaliselt tõeasja, et Jumala suur päew ootamatalt kõige maailma peale tuleb ja inimsoo ettevalmistamatalt eest leiab, nii nagu see weepuutuse ajal oli, mis küll etteadmatalt ei tulnud, kuid siiski ootamatalt rahwast tabas.

Maailm ootab rahupõlwe ja paremat maist elu

Meie elame ajal mil juhtiwad jõud ja suurwaimud püüawad inimkonda ümbermoodustada. Nad püüawad neid rahwale antud lubadusi teostada, mida nad eneste ilmawaadete alusel lootnud, et pärast suurt ilmasõda uus ilmakord maksuwusele pääseb. Tšiwilifatsioon püüab jalgele tõusta.

Kõikide maade walitsused püüawad tulewale tšiwilifatsioonile uut alust rajada.

Uga kuni siamaale ei ole uus maailm mille, tekkimise peale paljud oma lootuse panid, end wanast maailma korrast sugugi paremana näidanud.

Ürkwale pörutatud maailm

Meie elame maailmas täis mõistatuslusemaid küsimusi, raskeid elutingimusi ja äärmist pingutust; kuid kas võiks keegi öelda, et praegune maailm parem on kui enne oli? Rahwad näiwad küll ülesärganud olewat, aga nad kobawad ikka veel mõistmatuse pimeduses, teadmatalt, kuhu nende sammud neid wiiwad.

Maailma suurimatest küsimustest pole veel ainsamatki lahendatud. Rahwamassede elutingimused pole paremaks muutnud, waid mitmeski suhtes veel pahemaks läinud.

Õditlus olemasolu eest on veel terawamaks saanud, kui ennem.

See maailm on ikka veel koht, kus asuwad mure, häda ja leinamine. Et see tõeasi on, siis ei wõi keegi öelda, et meie nüüd ühes paremas maailmas ja elutingimustes elame. Kannatused, mis sõjarastused kaasa tõid, ei ole mitte maailma peale puhastawalt mõjunud, nagu seda nii paljud ootasi, waid need kõrged ideaalid, mis suguseid praeguse aja suurwaimud nii kergel käel teostada lootsid ja lubasi, on täna oma tõdenemisele sama kaugel, kui ennegi. Olukorrad maailmas on just niisugused, nagu prohwet aastatuhande tagasi kirjutas: „Ja kohus on tagasi aetud ja õigus seisab kaugel; sest tõde komistab uulitsa peal ja mis otsekohene asi on, ei see wõi edasi minna“. Jes. 59,14.

Inimsugu on oma telgid mahakistunud

Selle pealkirja all tõi Inglise ajaleht „Christjan Advocate“ hiljuti artikli, kus maailma olukordi järgnewalt kirjeldati:

„Kuhu meie ruttame? Kõik see inimsoo stia-senna ruttamine ei olene mitte ühistest põhjustest ja kõik inimkond ei rutta mitte ühisele sihile. Inglismaa minister ütles, et „meie käime udus ja ükski meist ei tea, kuhu meie ruttame“. Wana sisseadlused häwitatakse ära; kõik on liikwel ja igalt poolt kostab lahmeel... Kõigilt poolt kostab uusi arusaamatusi, uusi kadestamisi ja uusi auahnusest terwitatud wõiduajamisi, mis jällegi omakord uutele kibedustele ja tülidele wiiwad. Rahwad on wäsinud ja närwilised, nad on koormatud, laiduhimulised ja kannatamatud.

Wanad waated ja sisseadlused, mis suguseid kord otstarbekohasteks peeti, on nüüd iga lugupidamise kaotanud; minewiku austatud juhtidelt on nende wõim wõetud ja mitmed iseäralikud õpetused kõrwaldamad wanad ideaalid ja põhimõtted. Radikalism, tema mitmekesisemas teisesendis, on otse epideemiliseks saanud ja paljude kindluseta meeoleolu on häwitawatele õpetustele wilja kandjaks pinnaks...

On tõesti raske neile tõeasjadele wastustada; aga kes siiski nende tõeolude eest, mis sugused kogu maailma wäljakutsuwad, kõrwale pöikleb, ei ole selle tunni wääri-line“.

Need sõnad, mis niisugusest allikast tulewad, näitawad selgesti, et meie tõelikult

Õnnistegija poolt ettekuulutatud ajale lähene, mille kohta Luuk. 21,25.26. on öeldud: „... ja maapeal peab rahwal ahastus olema, ilma nõutaks... Ja inimesed lähewad rammutumaks kartuse ja asjade ootamise pärast, mis maailma peale peawad tulema“.

Soowitatakse abinõud maailma hädadele

Maailma hädade kõrvaldamiseks on mitmesuguseid abinõusid soowitatud milleks mitmeid isearalisi uusi waateid soowitatakse. Poliitilise ja usulise rahu sepiitsejad soowitawad selleks üldist rahwasteliitu. Sotsialism jutlustab ja soowitab oma wennalikkuse ja ühedigusluse põhimõtteid. Paljud pooldawad kõikide kristlaste kokkuliitumist. Võpuks tuleb veel kurikuulus spiritism ja lubab oma õpetuse kaudu surnutega läbi käimise lootuse ukse awada. Neid ja veel mitmesuguseid teisi wahendid pakutakse maailmale abinõudena ja nende kaitsjatena esinewad tuhanded tõsised ja tulised isamaalased, kes walmis on selleks oma kõigeparemat ohwerdama, et lõpeks ometi kord maailma walu waigistada.

Maailma ainam lootus

Inimsugu püüab maadwõtwaid hädahoite kõrvaldada, kuid kuni siamaale soowitatud ja mitmeti läbi katsutud plaanid ei ole vähematti tagajärge annud. See on aga ka Jumala plaanidega kokkukõlas, sest tema tahaks kõiki inimesi äratundmisele saata,

et nende ainam lootuse täidemineku wõimalus-ainult Jeesuses Kristuses peitub.

Inimlik tarkus ja mõtewõim ei suuda inimsüdame kartlikule küsimusel rahuldawat wastust anda, kuid meie wõime rõõmsad olla, et Jumal ei ole seda pimeduses waewlewat maailma ka kõigetumedamal tunnil ilma kindla juhita jätnud. Püha Kiri kirjeldab walguft. Jumala Waimuga täidetud minewiku nägijad on sama täpselt ka meie aegu ja sündmuse ettekuulutanud, misuguseid meie nüüd oma enese silmadega näeme. Nemad on aga ka nende sündmuste tähendust teada annud. Sellepärast wõib meile selle sõna walgel, ka kõigesuuremast pimedusest hoolimata, täis lootust ja julgust olla ja jääda. Üks selge lootusetäht walgustab selle maailma pimedat elutööd. Isegi ähwardawalt koonduwad pilwed kuulutawad jäädawat koitu, mis Kristuse tulekuga algab.

Wahimees, kas palju veel ööd?

Kui wanal ajal wahimehed ükssildastel öötundidel müüridel edasi-tagasi käisid, kuulsid nad sagedasti kartlikke küsimusi: „Wahimees, on's palju veel ööd?“ Sarnasele küsimusele andis ta rahuldawa wastuse, et hommik kindlasti tulema saab. Pilwed, mis meie ümber koonduwad, kuulutawad uue päewa algust. Selle kindla teadmisega wõime endid tõe sõna poole pöörata, et säält küsimusele wastust leida, mida kõik praegused olukorrad maailmas tähendawad.

F. M. Wilcox.

Jeesus wõi Barrabas? Tõde wõi wale?

Kui Jeesus Pilatuse ees seisis, küstiti temalt: „Oled sina ommeti kuningas? Jeesus kostis: Jah olen, sest mina olen kuningas. Ma olen jaks sündinud ja ilmale tulnud, et ma tõe pean tunnistust andma. Igauks, kes tõe seest on, see kuuleb minu häält. Joan. 18,37. Tema kõrwale seati Barrabas, „kes mäsämise ja tapmise pärast oli wangitorni heidetud,“ (Luk. 23, 25) — tähendab kurjem kurjategija, keda veel Pilatus leida wõis.

Neis kahes iseloomus näeme mõjukat mõitlust tõe ja wale wahel. Walik oli Pilatusele kui ka rahwale waba. Jeesus oli kehastanud tõde, Barrabas selle wastu patu wili. Pilatus tahtis juutide laastunnet äratada, ta tahtis neile wahet puhta ja määratud elu wahel näidata; ta lootis sel moel Jeesusele wabastamisest leida.

Jeesus on tõde. Joan. 14, 6. Et Seda ristipuu lasti ja tema wabastamise asemel mõrtsukas waliti, on selle kindel tõendus, kelle poolel rahwas oli. Kad ei olnud tõe seest, muidu oleksid nad tema häält kuulnud. Ka igale inimesele seatakse täna seesama küsimus ette: „Keda teie tahate, et ma pean teile lahti lastma? Kas Barraba wõi Jeesuse?“ Kui sa Kristust armastad, siis järgid ka tõe. See mõitlus tõe ja wale wahel on juba üks pikk mõitlus olnud, on aga ajajärgudes ainult nimetuifi ja kohti wahetanud.

Waatekohad

a) **T a e w a s.** Kui Jumal maailma lõi, siis ei olnud ta üksi, tema Poeg oli soowi teostaja. Õp. sõn. 8,22—23. „Sest tema läbi on kõik loodud“. Kol. 1, 15 — 17. **T a e w a s**

olid ka veel teised kõrgeannetega olewused, kes loomistööd pealtnägid. Lutfiwer, üks ülemaist inglitest, sai kadedaks sellepärast et Jehoowa temalt nõu ei küsinud. Sellest ajast on ta kättemassu wandunud ja tõendada püüdnud, et Jumal isewalitseja, türrann ja karm olla. Just neid iseloomujooni mida ta ise omab, kirjutab ta Jumala arwele. Kut Lutfiwer loodi, siis oli ta tema „laitmata“. Esek. 28,15. Ülekohus aga tuli tema juures ilmsiks. Ta tahtis „oma aujärge üle Jumala tähtede tõsta“. Jes. 14, 12—14. Ka inglitele taewas jäeti nüüd waba walik, kas Jeesust wõi Lutfiweri walida. Kolmas osa inglitest asetis wastuhakaja poolele. Kedagi ei sunnitud, igaüks wõis wabalt wahet teha. Niipea kui kõik olid oma waliku otsustanud, jäi taewas Lutfiweri pooldajatele kitsaks.

b) Saadan heideti maa peale, kus ta oma tööd edasi jätkas. Ilm. 12, 7—12. Esimesi inimesi hoiatati Jumala poolt saadana eest. Neile wõeldi, kuidas kurjus taewas arenenud oli ja kuidas ta ka püüdma saab sedasama nende juures teha. Nad pidid ühe läbilatsumisproowi läbitegema. Heaja kurjatundmisepuu oli keeldud wili. Elupuud seisis selle kõrwal. Siin olid jälle tõde ja wale üksteise kõrwal. Adam wõis walida. Wale asjaolude ettekirjeldamise läbi läks kuradil korda esimesi inimesi enese poolele wõita. „Madu pettis mind,“ ütles Ewa. Nüüd sai Lutfiwer „selle maailma jumalaks.“ 2. Kor. 4, 6. Nüüd katsub ta siin walitsema, nii kuis ta taewas walitsenud oleks, siis kui ta seal oma tegewust kuni lõpuni jatkata oleks saanud. Iga willetsus, iga häda ja igasugune maew on tema walitsuse tõendus. Aga lõpuks saab ta tulejärwes otja leidma.

c) Baabel, kui saadana muster-walitsus. Siin eari maal, Baabeli maakonnas, oli ta Nimrodi läbi ühe wägewa riigi asutanud. Selle asemel, et „maad täita,“ nii kui Jumal wõelnud oli, tahtsid nad siia üht linna ehitada. Sellel pidi torn olema, mille ots „taewa ligi“ ulatama pidi, mis neile siis „ühe nime“ pidi kindlustama. Nii on see sellest ajast ikka olnud, — inimesed tahawad enesele nime saada. See linn, Baabel, pidi uue Jerusalema plaani järele ehitatud olema. Saadan teadis kuidas Jumala linn ehitatud on. Ta on neljannurgeline, s. t. kõik linna küljed on ühesuguse pikkusega. Baabel ehitati ka neljannurgeline. Ta olla igalt küljelt 15 ingl. miili pikk. Müür, mis linna ümbritses,

oli 350 jalga kõrge ja 87 jalga paks. Rahkha kõrwuti rakendatud hobust oleks wõinud wabalt seal peal sõita. Restelt jookkis Eufraati jõgi läbi.

Meile tuleb siin juures meele, et Jumala linnal kõrge müür on, millel 12 wärawat, iga wäraw ühest nägusast perlist tehtud. Elujõgi jookseb keset linna läbi. Wana Baabel pidi üks järeloomamine taewasest Jerusalemmast olema. Kui kawalasti oli see kõik kokkulaanitatud, nii et inimesed oma mõtteid tõsi pealt ajaliku peale juhiksid.

Baabeli kohta wõeldakse, et ta kõige ilusam kuningriikide hulgas oli. Kõik hiilgus ja kunst oli siin nähtawale toodud. Seal oli monarkia walitsusworm, s. t. piiramatu. Armastuse asemel walitses seal wägiwald ehk türranniline wõim. Seal wõeldi, „Saame näha, mis Jumal on see, kes teid mu käest wõib ärapeasta!“

Sarnase riigi päris Nebukadnetsar. Ta oli wäga anderikas mees. Haridust, teadust ja keelteoskust nõudis ta. Ta ise katsus omas riigis õppima noorsoo haridusastmed läbi. Jumalast ei tahtnud nad midagi teada. Kõik olenes ainult haridusest. „Sinu tarkus ja su tundmine, see on sind saatnud taganema, sest sa ütlesid omas südames: Mina olen, ja ei ükski muu.“ Jes. 47,10. Issand ütles: „Kes oma südame peale loodab, see on halp. Op. sõn. 28,26. Kui iiales on aeg olnud millal kõik teaduse arwele kirjutatakse, siis on see just praegu. Isegi seda tahetakse äraarwata, kuidas maailm arenenud selle asemel et uskuda, et Jumal seda oma wägewuse läbi loonud. Ka Baabeli aegloos tuli aeg, millal inimeste tarkus proowi peale pandi.

Üks imeline unenägu

Iga inimene kes siin maailmas midagi teostanud, mõtleb sellele järele, kes küll tema fibedat higiwaewa lõikama saab, sest meie teame liig heasti, et meil siin jäädawat paika ei ole. Nii oli ka lugu Nebukadnetsaril. Ühel õhtul, enne magamainumist, mõtles ta järele „mis pärast teda pidi sündima“. Jah, jah, kuis on lugu pärast seda, kui meie oma eluaja siin elanud oleme? Sarnase mõttega uinus kuningas magama. Jumal wääkis tema wastu unes. Igat otsekohest uurijat tõde järele juhatakse Jumala poolt digele teele, kui ta aga seda ainult tahab wastuwõtta. Kui Baabeli walitseja järgmisel hommikul ülesärkas, tuli talle meele, et ta oli üht rahutut dõd üleelanud.

Ra oli ta üht tähelepanuväärt und näinud, mis tal aga täiesti meelest äraläinud oli. Nüüd kutsus ta oma haritlased, kes ikka tõendanud olid, et nad oma tarkuse läbi olewiku, minewiku ja tulewiku seletada wõiwat. Nad pidid kuningale tema unenäo ütlema. Kas oli sellega liig palju nõutud? Kas nad ei olnud ise suuri tõendusi ülesse seadinud. Tulge nüüd, teie tähetundjad, teie nõiad, teie keeletargad, näidate kord mida teie mõistate! Aga kuulge, mida nad ütlesid! „Asi mis kuningas küsib, on raske“. Nüüd saab kuningas aru, et nad tema ees walet ja tühje sõnu on rääkinud. Ta wihastab ja käseb kõiki tarku surmata.

Seal teatab Daniel, Jumala mees, kes Jehoowa koolis käinud, et teda kuningale ette pidi wiidama. Ta kindlustas kuningale, et ta temale unenäo ja selle tähenduse ütlema saab. Daniel teatab seda oma kolmele sõbrale ja ühiselt asuwad nad selle asja pärast palwetama. Nad läksid õige allika juurde. Nad palusid ühe kindla asja pärast. Meie peafsime lühemad ja täpsamad oma palwetes oleme, siis kuuldas ka meie palweid. „Siis ilmutati Danielile see salaja asi ühes nägemises öösel“. Kui wõimetud on küll maailmatargad, kui nad Jumala saladustest midagi ilmutama peafsid. Pildab'iga peawad nad ütlema: „Meie oleme hilisest ajast ja ei tea midagi“. Job. 8, 9. Need mehed andsid ise eneste kohta waeusetunnistuse. Jumal tahtis tarkadele ja ka kuningale näidata, et neid ühe wale waimu poolt juhiti. Daniel ei esita end, muist inimestest targemana, palju enam juhib ta nende tähelepanu taewa Jumala peale, kes warjatuid asju awaldada wõib. Walgus paistab, ja mida suurem pimedus on, seda heledamini paistab walgus. Tõde jääb tõeks ja ei saa iialgi eksituseks ehk waleks muutuma.

Baabeli targad nõudsid, et kuningas pidi neile unenäo ütlema, siis lubasid nad temale seda seletada. See oli ainult wabandus. Danieli raam. 4. ja 5. peatükis wõetakse ka seegi tugi neilt ära.

Meljandamas peatükis oli Nebukadneetsaril teine unenägu, mida ta küll mäletas ja jutustas. Nüüd kuulame teda ütlema: „Kõik mu kuningriigi targad ei wõi mulle teada anda, mis see tähendab“. Tan. 4, 15. Oh et kõik inimesed kõigekõrgemalt õpiksid ja tema käe alla alluksid! Tõde waenlased otsiwad igasuguseid väljapeafeteid; nad on kui rebased kõrbes, hüppawad ühest august teise. Aga sõnakuulda ei taha nad mitte.

Weel täna hüüawad nad: „Anna meile Barrabas lahti!“ Miks siis mitte tõsiselt tunnistada: „See on Jumala sõrm“.

Danieli wiidamas peatükis lasseb Jumal käsitirja seinale ilmuda. Kõik seisid seal suurtes ja selgetes tähtedes. Kas nad wõisid lugeda? „Siis tulid kõik kuningas targad fiske; aga nemad ei wõinud mitte kirja lugeda ega kuningale teada anda, mis see tähendas“. Tan. 5, 8. Kolm korda katsuti neid läbi ja kolm korda häbistati neid. Kas pöörasid nad end Jumala poole? Kui inimesed kord wales kinni on, siis on raske neid sealt lahti saada. Nad oleks wõinud tõde tunda, kui nad oleks tahtnud. Aga nemad ei olnud ausad.

Wiimane läbikatsumine.

Braegusel, wiimasel, ajal läkitab Jumal jälle suurt walgust oma saaditute läbi. Ta näitab, kuis kristusewastane „tõde maha wihkas“. Tan. 8, 12. Mitte ainult üht osa tõest, waid ta wiskas „tõde“ maha. Sellega õpetatakse peaaegu kõike muud, ainult mitte tõde. Kolm kuulutust on maailmale antud, mis üht selget ja arusaadawat kõla omawad. Jlm. 14, 6—12. Kus poolel leiame aga inimsoo enamust? Nad otsiwad wabandust. Jumala käst, Issanda tulemine, tõsine usk, meelearandus ja uus sünd lätkatakse põlgatusega eemale. Iga ühele pannakse küsimus ette: „Keda teie tahate, keda ma pean teile lahti lastma, Barrabast wõi Jeesust? Tule, wali „parem Jumala rahwaga waewa näha!“ Ebr. 11, 25. J. E. Böttcher.

* * *

Ameerika Ühisriikide president Coolidge on hiljuti huwitawates lausetes seda wäljendanud, mis tema arwates praegu inimsoole kõige enam tarwis on. Ta ütles: Meil ei ole tarwis suuremat materjaalset arenemist, waid waimulikku kaswamist; meie ei tunne enam tarwidust suuremat mõistuslist wõimet omada, waid kõlblisel alal edu saawutamata; meil pole tarwis rohkemat teadmist waid enam ausamat iseloomu; meil ei ole tarwis paremat riigiwalitsust, waid rohkem komblust; meil pole tarwis uusi riigiseadusi, meie tarwitame enam religiooni; meil ei ole suuremat tarwidust asjade järele mis nähtawad, waid nende järele, mis nägematud“.

Igatahes on need wäga tähelepanemiswäärilised sõnad ja näitawad, et ka mõningad rahwa juhtidest maailma tarwiduste kohta õiges waates on.

Mida tahtis Jeesus Kristus?

„Jumal tahab, et kõik inimesed peavad õndsaks saama ja tõe tundmisele tulema. 1. Tim. 2, 4.

Kristus, Jumala poeg, jättis taewa au maha et omi, hädas ja patus waewlewaid aga õnne järele sirutawaid, inimlapsi aidata. Jumalat — Isa ilmutada, kadunud otsida ja igawest lunastust ja elu neile tuua, see oli Kristuse elukawa.

Iga Jumalat otsija ja kristlase elu eesmärk ja ülesanne peaks olema, nüüd sellesse kawasfe süweneda, „et Kristus usu läbi teie südamete sees wõiks elada... ja teie wõiksite ära mõista kõige pühadega, mäherdune armastuse laius, ja pikkus, ja sügawus, ja kõrgus on; ja tunda Kristuse armastust, mis ülem on kui kõik mõistmine, et teie Jumala täiussega saaksite täidetud“. Ewes. 3. 17—19.

Mida enam Kristuse elueesmärgi tõsist tundmist, seda enam on tõsist kristlikku usuwilja, millest ju meie ajajärg nii waene on. Järgime nüüd Kristuse jälgi ja vaatame kõige pealt, kuidas ta

J u m a l a t — I s a i l m u t a s .

Kui Jeesus Kristus sija maailma tuli, oli „aeg täis saanud“ (Mark 1, 15; Kol. 4, 4), see tähendab tingimised misugustes Messias sija maailma tulema pidi, oliwad kätte jõudnud. „Paganlus oli oma kunsti ja teaduse saawutustega kõrgustippu tõusnud. See, mis inimlik tarkus saawutada wõis, oli käes. Ka maailma poliitiline kujundamine oli oma suurele eesmärgile jõudnud. Rooma riik oli maailmariigiks saanud ja ümbritses oma wägewate käsiwartega kõiki sellelajal maailmas tuntud kultuurriike ja oli kõik warandused ja rikkused oma sülle wõtnud. Aga kõik see wäline hiilgus ei suutnud hoolsa tähelepanega eest selle aja sisemist kurjust ja kombusetust warjata. Usk ja kombulused lamasiid maas. Paganlikul usul polnud inimeste südamete üle enam mingit wõimu — see oli üleelatud.“ (Becker, Weltgesch, Bd. 3, S. 252. 353.)

Patt oli inimsugu aastasadade joosul ikka enam Jumalast wõõrandanud. Elaw Jumal oli enamjagu inimestele „tundmata Jumalaks“ saanud. Suurem hulk inimesi allus ebajumala teenistusele. Isegi jumaliku tõe kandjaks ja ilmutajaks wäljawalitud Israeli rahwas oli oma wälise wormiliku ju-

malateenistuse kommetega, inimlikkude seaduste ja eesmärkidega taewa aulikust pimestada aidanud. „Singed sirutasid toidu ja rahulduse järele, nende sügawat walu waigistawa wahendi järele ja läksid waigistamata igatsusega surmale wastu. Tõesti, maailm wajas Õnnistegijat! Ta tundis ka enam-wähem ise seda. Tärgas mingisugune ootamine ühe suure wabastaja ja õnnelikustegija järele, — just üks selleaegne üldine rahwaste ootamine“. (Hedenbachers Weltgesch., S. 225. 226.)

See oli Jumala tund, taewa walguist maisesse pimedusse saata ja end Jeesuse läbi ilmutada. Joan. 1, 4. 5. 9. Sõnades ja tegudes, kannatamises ja surmas on Kristus seda ülesannet dieti täitnud. „Mina ja Isa oleme üks!“ See oli Jeesuse wastus juutide küsimuse peale tema jumaliku läkitamisõiguse asjus. Johan. 10. 30. Rahtlewale Wilipufele aga kindlustas ta: „Kes mind on näinud, see on Isa näinud... Kas sa ei usu, et Isa minu sees ja mina Isa sees olen? Mina ei räägi mitte iseenesest neid sõnu, mis mina teile räägin; waid Isa, kes minu sisse jääb, seesama teeb neid tegusid“. Joh. 14, 9—11. Ja oma maisse elutee lõpul wõis Kristus oma ülempreesterlikus palwes ütelda: „Ma olen sinu nime (iseloomu, oletut) teada annud inimestele“. Joh. 17, 6

Tõesti, Jumal oli Kristuse sees! Ükski inimene polnud iialgi nõnda rääkinud, kui see inimene. Ükski prohwet ei olnud niisuguseid imetegusid teinud, kui tema; ja ükski preester ei olnud inimesi iialgi nii Jumala lähedusele wiinud, kui tema. „Oma iseloomu puhtuses, oma armus ja õrnas kaastundes, omas armastuses ja headuses seisab Kristus meie ees, kui Jumala tõelikuse kehastus, — nägemata Jumala sarnaduskuju“.

K a d u n u i d o t s i d a ,

kõikidele inimestele awitajaks Õnnistegijaks olla, oli Kristuse edasine ülesanne. Luk. 4, 18. „Inimese Poeg on tulnud otsima ja õndsaks tegema, mis ärakadunud on“. Luk. 19, 10. „Ma olen tulnud patuseid meeleparandamisele kutsuma, aga mitte õigeid“. See oli Jeesuse põhilause, et ta just põlatutele, tõllneritele ja patustele järele läks. Ta nägi neis Jumala lapsi, kes isamajale wõõrandatud, aga Isa südame poolt unustatud polnud. Just nende wiletus ja nende patt tegi neid weel enam tema kaastunde

osaliseks. Mida enam nad temast eemale läinud olid, seda tõsisem oli tema püüd, ja seda suurem oli tema ohwritahlikkus, neid peasta.

Tähendamisesõnas ära kadunud pojast (Lut. 15, 4—7) tõi Jeesus, kui hea karjane, oma sügawama armastuse kõikide eksinute wastu, aga ka Jumalat ja rahu otswate hingede wastu esile. Täheandamisõnas lähed karjane wälja, et ühte a in u s t lammasi otswida, — s. o. vähem arw, millega karjane arwestada wõib. Kui ka ü k s a i n u s kadunud hing oleks olnud, siis oleks Kristus selle ühe hinge eest surunud. Nii kuidas karjast lahkunud ja eksinud lammas üksi oma abiga tagasi tulla ei wõi, waid karjast ülesotsitud ja tagasi toodud peab saama, nii ka hing, kes Jumalast wõõrandatud on. Kristus on weel täna kõigile heaks karjaseks ja peastwaks õnnistegijaks, kes weel effekti teele läinud ja teed isasüdamete juure leida soowiwad. „Tulge minu juure kõik, kes teie waematud ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamise saata“. Matt. 11, 28. See on weel täna Jeesuse kutse kõigile. Kas meie tahaks selle kutsele jälgida? Ütle kind jah, armas lugeja! Sa seda ei saa kahetsema. Sina saad tundma, et Kristuse poolele otswustatud elu sind täiesti rahuldama saab. Alles kui meie sellele otswustatud oleme, siis saab meie elu oma õige wäärtuse.

I g a w e s t l u n a s t a m i s t

tuua, oli Kristuse töö lõpueesmärk. Ebr. 9, 12. Pühana ja ausana oli inimene Jumala kätest esile ilmunud. Ta oli täielik eluolewus ja elas Jumalaga kooskõlas. Jumala nõu oli inimeste terwises, rahus ja rõõmus igawesti elada lasta. Siis tuli patulangemine — sõnakuulmatus Jumala wastu. Inimene oli kõik ühe lõõgiga kaotanud. Tal ei olnud jõudu ega wahendikke millega kadunud tagasiwõita.

Mis inimesele wõimata oli, seda tegi Jumal. Ta lasi oma äralunastamisplaani jõusse astuda. „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et tema ainusündinud Poja on annud, et ükski, kes tema sisse usub, ei pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema.“ Joh. 3, 16. Kristus tehti meile lunastuseks. 1. Kor. 1, 30. Igawese surma karistuse, mida meie inimesed patu järelduusel kannatama pidime, wõttis ta enese peale, et meil rahu oleks. Jes. 53, 4. 5. Ta sai Jumala Talleks, kes maailma patud kannab. Getsemane atas

wõttles ta Jumala poole jõu pärast seda libedat surmamarikat juua. Ta kandis meie patud üles ristil peale — Golgatale. See oli meie pattude koorem, mis ristil temast wäljasurus hüüde: „Mu Jumal, mu Jumal, miks ja mind oled mahajätnud!“ Matt. 27, 46. Kui Kristus ristil ütles: „See on lõpetatud,“ siis oli taewa õigus tagasi wõidetud ja igawene lunastamine meile kindlustatud.

Ta suri meie eest! Kas ja mõistab, armas lugeja, mida see tähendab? Wõib olla wõib üks weikene jutustus seda suurt Jumala tegu meile paremini selgitada. Nashville linna lähedal, Põhja-Ameerikas, nähti sagedasti üht wana talumeest ühe langenud sõduri kalmukünka juures. Kui temalt küsiti, miks ta niipalju tähelepanu sellele hauale kinkis, jutustas wanamees: „See oli wabadussõja ajal. Mind kutsuti sõjalinile. Minu perekond aga oli haige. Mida pidin ma tegema? Minu kitsikus tuli mu naaber minu juure ja ütles: Mul pole perekonda, ma tahan sinu eest minna. Ta tegi seda, sai lahingus haawata ja suri haigemajas. Nüüd olen ma paljude miilide tagant tulnud, et tema hauale kirjutada: „Ta suri minu eest“.

Eks ole, meie mõistame selle mehe tänuliku meelt. Keegi teine oli oma elu ärandmise läbi tema elu peastnud. Seda tegi Kristus meile weel rohkemal määdul. „Kristus suri minu eest!“ Meis wähestes sõnades asub äralunastamisplaani kogu saladus ja meie kõikide elu õnn.

U. Mind.

* * *

Õige maailma wara poleks mitte wõinud ühte ainsamat inimest tema pattudest wabastada; kõikide inimeste head teod kokkuwõetult ei oleks wõinud ühelegi inimesele igawest elu anda. Jumala Poja wabatahtlik ohwer inimsoo pattude eest on ainsam wahend, mis seda teostada wõib. Tema on, juures surmamarikat, inimesele see läbi surma wõimu alt wabanemise wõimaldanud. Tema on seda 1900. a. tagasi teostanud, ja tema töö on nõnda täielik, et see vähematti kaasaawitamist inimeste poolt ei tarwita. Äralunastamine on kõikide jaoks teostatud, ja kes tänuliku südamega üles, Jumala poole waatab ja temalt andeksandmist palub, see saab ka sellest imelisest äralunastamise imeteost osa.

Jeesuse iseloom

Jeesuse wälimusest ei räägi ewangelistid midagi. Küll on aga kristlikus kunstis järgmine Kristuse kuju tüüpiliselt saanud: pikad pählakarwa juuksed, kõrwadest saadik siledad allapoole käharad ja päälael kahelepoole jaotatud; silmad waatawad kõrgede kulmude alt tõsiselt, suurelt ja selgelt oma ette.

Nii kujutatakse Jeesust umbes 4. aastajast kuni meie ajani.

Jäägugi tema kuju teadmatusesse, kuid üks asjaolu on kindel: suuremõjuline oli tema wäljanägemine igatahes, külgetõmbaw ja wangistaw häädele ja abiotsijatele inimestele, peletaw ja suruw kurjadele ja kuuslikudele. Tähtsal mõõdul on just Jeesuse hinge- ja waimusuurus tema ülesastumisele haruldase mõju annud.

Kui Jeesuse hingeelu inimliku mõõduga mõõta, siis läheb ta ülitihhti sellest mõõdust üle. See Jeesuse üleiniimline suurus tuli tema jumalikest olemisest.

Jeesuse elu oli Petlemast kuni Golgatani täis puudust ja kannatust ja see aeg, kus ta tegew oli, täis wäsimata iseennast kulutawad tööd, mille palj tihhti arusaamatus ja weel otsekohene waen oli. Ei tohtinud Jeesus oma esimesed elutunnid kätts magada ega oma wiimseid surmawoodil lõpetada. Palawa töö sees oli ta ilma warandufeta, koduta ja isamaata. Lindude ja rebastegi elu oli parem Matt. 8, 19. 20; Mark. 9, 57. 58. Piüha linna asemel pidi Ölimägi temale õõmaja andma, Luuka 21, 37; 22, 39.

Suur oli Jeesuse üksindus, mitte ainult, kui ta üksikus kõrbes ja kaugele mägede pääl ise wiibida tahtis, waid just inimeste keskel. Nad ei saanud temast tihti aru, ka tema omaksed mitte (Matt. 13, 53—58; Mr. 6, 1—6; Luuka 4, 16—30; Joh. 7, 3. 5). Paljud suured mehed on püüdnud ja wõidelnud, et walitseja krooni kätte saada; Jeesus pidi selle wastu wõitkema et arusaamatus, ja poliitilised Messiaase lootused temale krooni pähe ei suruks. (Joh. 6, 15; 7, 2—5; Matt. 20, 20—28; Mark. 10, 35—45). Tema kõige truimad kaaslased jooksid peitu, kui teda wangi wiidi. Kõige selle juures ei olnud aga see üksindus kuskil kurwameeleline, allajääw, waid tugew, jumalik, kõrge.

Üleiniimlik on Jeesuse ühtlus t u n n e S u m a l a g a. Niihästi esimene sõna tema suust, kui ta 12. a. wana oli, kui wiimane ristipuul — teistest juhtumistest rääkimata — tõednawad seda. Sellega ühenduses seis

tema jumalik iseteadmus, sülgaw ja selge. Wilippusele wõis ta üelda: „Kes mind on näinud, see on Isa näinud“; ja julge Peetrus pidi temale üttelema, seda jumaliku suurst esimest lorda tundes: „Mine minust ära, ma olen patune inimene“.

Siigutaw on Jeesuse kaastundmus. Kaastundliku südamega kutsus ta kõiki waewatuid ja loormatuid oma juure, kogus nad oma ümber, sest nad olid nagu lambad, kellel karjast ei olnud; kaastundliku südamega aitas ta ja tegi terweks haigeid ja wigaseid, iseäranis pidalitõbiseid, kes inimeste seltskonnast wäljatõugatud olid, keda igati kiwidega eemale peletada wõis kui Jumala wande all olijaid; kaastundliku südamega seis

Jeesus surma saagi juures Raini linnas ja Petanias; filmapisaratega mõtles ta Jerusalema saatuse pääle. Arusaamatu suur on Jeesuse t a s a n d u s ja meelerahu. Jairuse majas las

ta enese üle naerda (Matt. 9, 24). Araandja Juudasele ei üttele ta ühtegi kurja sõna; nende wastu, kes teda kõige alatamal ja tooremal wiisil pilkasid ja teotasid, oli ta wait (Matt. 26, 62—67; Matt. 27, 14. 27—30; Mt. 23, 9); neid, kes teda ristipuu külge naelutasid, ei neednud ta ära, waid palus nende eest, neid wabandades (Luk. 23, 34).

Imestamisewääriline on Jeesuse südamepuhtus ja otsekohesus. Küll luurasiid waenlased ta järel, et kawalate küsimustega midagi temast wäljameelitada, mis warju tema pääle wõiks heita, kuid asjata — ümberpöördukt: Jeesus paljastas neid ja rebis selgete tõdesõnadega filmakirjate nende warjatud, waleikult olekult ära. Seda wõis teha ainult inimene, kellel enesel pattu ei olnud.

Kõige kõrgemal seisab Jeesuse armastus. Kõik tema elu oli piiramatu armastuse elu, mis wäsimatalt teistele kõige paremat tahtis anda ja tänamatu ja arusaamatu meele pääle ikkagi sellesama armastusega wastas. Tema kõige wihasemad waenlasedki pidid seda tunnistama: „Muid on tema aidanud, iseennast ei saa tema mitte aidata“. Nad ei saanud mitte aru, et Jeesus ei tahtnud iseennast teiste pärast, nende waenlaste eneste pärast, mitte aidata. Jeesus armastas inimesi nende wanaduse, soo, seisuse, kutse ja rahwuse pääle waatamata. Tema armastus ei olnud sääl juures mitte pehme tundmus, mis hääd ja kurja ükstei-

sest ei lahutanud, waid kõlbline armastus, mis inimesi parandada tahtis ja neile sellepärast terwendawat tött ütles. Sellepärast käis just ka haigete ihuline terwendamine käsitäes nende hinge eest hoolitsemisega. Jeesuse kannataw alandus ja tasandus seiwawad kokkukõlas tema jumaliku armastusega.

Jeesus on kõigiks aegadeks inimese täiuse eestujuks saanud oma hinge- ja waimuelu

poolest, ehk küll see eestuju mõneski asjas kättesaamatu paistab olewat, sest et selle inimese, Jeesuse, sees Jumala Poeg peitus. Selle ühenduse töttu sai tema imetegijaks kaasaeglastele ja inimsöö lunastajaks, kes aja ja igawiku, inimese ja Jumala omas olemises ühendas ja igal ajal inimesi Jumala juure juhatab ning igawiku piiridesse tõstab.

L. Raudkepp'i ainetel A. Ruka.

Teenimise üliwus

1. Teenimine ei ole häbi.

Tänapäew on palju inimesi olemas, kes mõtlewad, kellegi teenistuses olles, endid madalamal nende wäärtusest olewat. Nad tahawad „wabab“ ja „iseseiswad“ olla. Nad usuwad ka, et neil ei ole kohustusi kaasinimeste wastu ja nii teeniwad ainult iseennast.

Sarnane mees oli Barao, (2. Moos. 5. 2.) kes suurt Jumalat enese üle walitsejaks ei pidanud, ega teda teenida ei tahtnud. Wastandina talle tunneme Joosepit. Wiimane, ehk ta küll wäljapaistwa koha oli omanud, uskus ennast Jumala walitsuse all olewat ja teenis teda. (1. Moos. 50, 19.)

Endistel aegadel pidasid „aadelid“ tööd eneste jaoks autuks ja lasksid seda orjadel kardasaata. Ka täna ustakse siin ja seal, et on olemas „häbistaw töö“.

2. Kristlane olla, tähendab „teenida“.

Kristiust on seda mõistet, et töö ja teeniwus häbi olla, kõrwaldada püüdnud. Kõigis kristliffudes maades on esimesed kristlased häätegewaid asutusi alustanud, kus tuhanded abitarwitajad on toetust saanud, näit: Saksamaa omas 324 päästeasutust, kus 12.000 noort paigutatud oli. Sotsialdemokraat Noske pidi järgmist wäljendama: „Ma olen korduvalt oma imestust wäljendanud kultuurilise missioonitöö üle, mida nad koolide kaudu korda saadawad“.

Überpöörmatu inimese iseloomus on tung suur olla, walitseda ja wäljapaista. (Matt. 20, 25. 26) See iseloomuomandus wäljendub enam ja enam siis, kui maailm kohtule küps on. Nii oli see Noa päiwil (1. M. 6, 4), nii on see ka praegusel ajal, (2. Tim. 3. 2. 5) iseäranis noorte seas: „...kes iseenesest palju lugu peawad, hooplikud, suurelised, uhked...“

Kristlane olla, tähendab nii olla, kuidas Kristus oli. Kristus ütles endast: „Inimese poeg ei ole tulnud, et ennast teenida lasta waid teisi teenima.“ (Matt. 20, 28.) Seda tõendas ta ka tegudega. Ta teenis jügreid, haigeid, kurbi — teenis terwet inimsugu.

Kristus ütleb, et puud peab tundma tema wiljast. (Matt. 7, 20.) Kallihinnaline wilj, mis õige ristiust ilmutab, on tahtlikkus teisi teenida ja koguni wabatahtlikult, nagu Kristus. (Joh. 40, 18.: „Ma annan oma elu iseenesest“). Mida tahtlikum inimene teisi wabatahtlikult teenima, seda sügawam saab tema kristlik läbielu olema.

Roomas elas 16. aastajal üks waga munk, Fillippo Neri, kes mitte üksi teaduse waid ka alanduse ja wiisakuse pärast laialdaselt armastatud oli. Midagi ei olnud temale põlastawamat, kui ennastarmastaw kiitlemine halastustööde üle. Igat ette tulewat suurustust wagaduse üle laitis ta terawalt ja armutult. Kord sai talle ülesandeks tehtud, üht teatud kloostert külastada, mille juhatajanna kohta räägiti, et ta püha olewat ja ka imetegusid tegewat; tema pidi järele waatama, kas see kuulujutt tõde on. „Ma loodan pea seda teada saama,“ ütles Filippus, laskis oma hobueesli sadulasse panna ja läks teele. See oli waewarikas teekond mööda konarlisi uulitsaid. Tolmunult ja must jõudis ta kloostrisse, kus ta rõõmuga wastuwõetud sai. Kui teda teatud kohale juhutati, ligines talle juhatajanna, kes muud midagi ei oodanud kui kiitust. Filippi aga tähendas oma määrinud saabaste pääle ja ütles: „Palun, tõmba oma külalisel saapad jalast ja puhasta ära“. Writatult läks juhatajanna minema; ka Filippi lahkus sõnalausumataalt toast, wõttis oma looma ja ratsutas tagasi oma ülemuse juurde teatega, et see juhatajanna küll püha ei ole ja wõimata on sarnasel imesid teha. — „Kuidas wõisid sa seda nii ruttu teada saada?“

küfti temalt. — „Ta ei ole alandlik — ei teeni teisi“, vastas munk kindlalt. — See otsus oli küll wali aga õige. Wagadus ilma alandufeta ei ole õige wagadus.

3. Mida suuremeelsem inimene, seda tahtlikum teisi teenima ja aitama.

Uuendatud loomuse ülimus väljendub kaastundes kannatava inimsoo vastu. Ainult oma tee pääle waadates on, „effituse minek“. (Jes. 53, 6.) Wäiklased inimesed ei taha teisi teenida, waid wõimalikult walitseda, kuid mitte iseennast.

Loom elab enda ülewälpdamises looduse käsu järele. Kui inimene, kes oma terve elukäigu ainult wõimalikult laial ulatawate rahulduste järele, omas isiklises tarwidustes, seab, waldakse küll: „elab kui loom“.

Laps nõuab kõige päält oma isikliste soowide täitmist. Mida küpsmaks ta saab, ja mida parema kaswatuse wanematelt omab, seda tahtlikum saab ta olema teisi aitama ja teenima.

Suuremeelse inimene saab waba-tahtlikult, ühel ehk teisel teel, teisi teenima. Inimene, kes ainult oma soowide rahuldamise pääle mõtleb, on alles lapsekingis.

Inglid on kõrgemad olemused kui inimene, nii on nad ka alandlikumad ja tahtlikumad teisi teenima. Ebr. 1, 14.

Jeesus Kristus, kes ülem on kui inglid, on ka suuremat teenimist kordasaatnud kui inglid. Tema teeniwus ulatas nii kaugele, et ta waeste, kadunud inimeste jaoks oma elu andis. See on teeniwuse kõrguspunkt.

Inimese wõime, teisi südamest teenida, oleneb tema suurusest ära. Wäiklased inimesed teeniwad ainult iseennast. Mida sügawamale üks olemus langeb, seda wähem hoolib ta teiste hädast. Saatan saab külm-südamliselt päält waadata, kuidas tuhanded ja miljonid tema pettuse läbi hufatusse langewad. Tema ei taha teenida, waid walitseda.

4. Teenimise palk.

Kes walitseda tahab, saab alandatud, nagu saatan. (Jes. 14, 13—16). Kes aga teisi teenib, saab ülendatud, nagu Jeesus. (Wil. 2, 8—10; Jak. 4, 6). Mitte see wäljawaade ülenduse pääle ei ole Jeesusele ega tema järelkäijatele kihutuselks teeniwusele, waid õige palk seisab selles, näha, kuidas need, keda teenitud on, endid rõõmustawad. Teisi õnnelikuks teha, tähendab teisi Jeesuse meeles

teenida. Nii tunneb tema, meie eeskuju, oma suurimat rõõmu selles, et paljud tema kutsule jälgnewad ja igawesti rõõmsateks saawad: „Inimese poeg on tulnud otstima ja õnnelikuks (õndsaks) tegema, kes kadunud on“. (Luuka 19, 10; Jes. 60, 4, 5; Joh. 17, 24). Teisi õnnelikudena näha, on tema teeniwuse palk. Nii siis teenime meie oma Issandat kahel mõjundil:

1. Tänuilikkuse pärast tema hindamatu teenistuse eest.

2. Teisi õnnelikuks teha, tähendab „Issandat teenida“. Matt. 25, 40.

W. Edener'i järele U. Nuka.

Püha Kirja algupärafus

I. T. Boether. Tõlkinud P. O. Eller.

Waata algus „Tõe Sõnumid“ nr. 8

Püha kiri kiidab Taaweti üliwaid laule ning ilusaid luuletusi. Aga seesama Kiri kõneleb ka Taaweti pattudest. Mitte ainult ta pattudest ei jutusta Piibel, waid ka sellest, kuidas ta neid kahetsenud, ilma, et oma süüd wabandada, waid seda andeks paluda. 51. laul toob sellest parima näite. Ta hing oli purustatud, ning hädas hüüdis ta: „Loomulle Jumal üks puhast süda, ja uuenda mu sees üks kindel waim“. Jumal näitab patusele, kuidas tuleb pattu kahetseda.

Üheski muus raamatus pole leida sarnane waim.

Apostel Peetrus esineb Piiblis kui mees, kes ristiusku awalikult tunnistas. Matt. 16, 16. Seda kujukindlat ise-loomu. Nii ei oleks meil aimugi sellest, et tema salgas oma Õnnistigija, kui Püha Waim poleks lastnud seda üles tähendada. Apostel Paulusel on suured teened oma Issandale, ta oli palju kannatanud, palju töötanud. Miks on aga siis ka see üles tähendatud, et ta oli taga kiusanud õiget kogudust ning osa wõtnud Tehwanuse surmamisel. Ta ise tuunistab seda: „Aga meie Issanda arm on palju suurem olnud usu ja armastusega, mis Kristuse Jeesuse sees on. Ustaw on see sõna ja kõige wastuwõtmise wäärt, et Kristus Jeesus maailma sisse on tulnud patusid õndsaks tegema, kelle seas mina kõige ülem olen. Aga see pärast olen ma armu saanud, et Jeesus Kristus kõik pikka meelt pidi üles näitama minu, kõige ülema patuse vastu, õpetuse märgiks neile, kes wõtawad uskuda tema sisse igaweseks eluks“. 1. Tim. 1, 14—16. Milline awalik ülestunnistus!

Noor/oo o/akond

Põgene!..

Rattend Ernst Moderfonti teosest: „Ein glückseliger Mann“.

Toimetanud Ed. M.

„Ja Joosep oli alla viidud Egiptuse maale ja Potiwar, Barao ülemteenet... ostis teda Ismaelide läest... Ja Jehoowa oli Joosepiga... Ja Joosep leidis armu oma isanda meelest... ja ta pani teda oma koja üle ja kõik, mis temal oli, ja andis kõik tema kätte...

... Ja Joosep oli ilusa jume ja ilusa näoga. Ja see sündis pärast seda lugu, et tema isanda naene omad filmad Joosepi peale heitis... Aga Joosep ütles oma isanda naise vastu: Waata mu isand ei tea ühestki asjast, mis mu hooleks siin kojas, sest kõik, mis temal on, on ta minu käe alla annud. Ei ole ükski siin kojas suurem mind ja pole ta mulle muud ühtegi ärakeelanud kui sind, seepärast, et sa ta naene oled; ja kuidas peaksin ma see suure kurja tegema ja Jumala vastu pattu tegema?...

Ja see sündis, kui ta Joosepi vastu igapäew rääkis ja tema (Joosep) ta sõna ei võtnud kuulda... siis sündis niisugusel päeval kui ta koju tuli oma tegemist tegema ja polnud kedagi pererahwa seast seal kodu, siis haaras ta tema kuuest kinni... ja ta jättis oma kuue tema kätte ja põgenes ja läks välja õue. Ja see sündis, kui ta nägi, et ta oli oma kuue tema kätte jätnud ja et ta põgenenud õue, siis hüüdis ta oma pererahwa ja rääkis neile ja ütles: Waadate, ta on Ebrea mehe meele juure toonud... Ta tuli mu juure ja ma hüüdsin suure häälega, siis sündis, kui ta kuulis, et ma healt tegin ja hüüdsin, siis jättis ta oma kuue mu juure ja põgenes ja läks välja õue. Ja ta pani tema kuue enese kõrwa, seni kui tema isand koju tuli. Ja ta rääkis nõndasamuti tema vastu... Ja see sündis, kui tema isand oma naese lõnesid kuulis... siis süttis ta wiha põlema. Ja Joosepi isand võttis teda ja pani teda wangihoonesse senna paika, kus kuninga wangisid kinni peetakse; ja ta oli seal wangihoones... Ja Jehoowa oli Joosepiga... 1. Mos. 39, 1—21.

Pärast Joosepi äramüümist tema wendade poolt Ismaeli kaupmeestele, müüdi Joosep Egiptuse kuninga ametnikule, Potiwarile edasi. Joosep oli siin ustaw fulane ja töusis aastate jooksul Potiwari kojas filmapaistwale kohale. Tema isand oli temaga wäga rahul. Aste-astmelt töusis Joosep kõrgeemale, kuni ta wiimaks duumeistriks ja walitsejaks sai. Potiwar usaldas teda piiritalt. Nii oli elu, mis Joosepil oli, kaunis hea ja meeldiw.

Ainult üks pilwe oli tema õnnetaewas. See tumestas tema õnne. Potiwari naine heitis oma filmad tema peale.

Potiwari naisel ei olnud midagi teha. Töö tehti ju kõik orjade läbi ära. Igasuguseks teenistuseks olid orjad. Tal oli waja ainult käskida. Ja sellega oli ta päew nõnda ütelda „liig pikk“. Ja see on ikka üks kuri asi, kui midagi teha pole. Wanafõna ütleb: „Laiskus on kurjuse peapadi“.

Potiwari naisele meeldis ilus ja sõbralik noormees. Seameelega ajas ta temaga juttu. Ta lasi temal omast kodumaast jutustada. Wõib olla ustus Joosep, et Potiwari naise huwi kõrgeaateline oli ja ta jutustas temale Jumala tegudest minewikus. Ja naine kuulas põnewalt pealt. Aga need ei olnud mitte lood, mis teda kütkestasid. See oli Joosepi palge waimustaw ilme, mis teda ligitõmbas.

Ja ühel päewal — üsna ootamatalt — awaldas ta Joosepile oma mõtteid armastusest tema vastu. Joosep ehmatas. Sellepeale ei olnud ta sugugi mõtelnud. Ta juhtis naise tähelepanu sellele, kui suur patt see Potiwari vastu oleks, kui ta järele arnaks. Ta on ju Potiwari naine ja wõlgneb ustawust ja armastust oma mehele. Ja tema ise on ju Potiwari ori ja omab oma isanda usaldust ja see on ju häbistaw, oma isandat petta. Ja pealeselle, see ei ole üffi patt Potiwari vastu, see oli patt, — mis temale weel kaaluwam on, — Jumala vastu. „Kuidas peaksin ma see suure kurja tegema ja Jumala vastu pattu tegema“.

Ras see polnud hea, et Joosep oma noortes aastates põhjalikult juba tundis: „Parem surra, kui patustada? Mis oleks nüüd Joosepist saanud, kui see tema põhilause olnud poleks! Ta oleks selles kiufatuse laenes hukkunud.“

Sest see ei sündinud mitte üks lord, et Potiwari naine teda oma meelituskunstiga põimis. Ta rääkis neid sõnu igapäew Joosepile.

Kui mitu korda wõis Joosep omas kambris küll põlwedel olnud olla, et jõudu ärawõitmiseks Jumalat paluda! Kui hingeliselt wõis ta küll wõidelnud olla: Oh minu Jumal, aita mind läbi! Ma olen kadunud, kui sa mu kõrwal ei seisa.

Joosep oli noor. Tema soontes woolas tuum weri. Ja Potiwari naine oskas kõiki abinõusid tarwitada, et oma sibile jõuda. Seal ei jäänud Joosepil muud teed, kui end palwes oma Jumalaga ühendada. Oma jõu ja oma põhilause peale rajada ei usaldanud ta mitte. Ta teadis et parimad põhilauseid ei saa aitama, sest kiusatusetuli sööb neid, kui nõrku niite, läbi.

Kui paljud on juba katsunud omas kiusatustes enese põhilause peale toetada. Nad on enese jõule rajanud — ja on häbisise jäänud!

Kui ka sina siitsaadid oled oma jõule rajada katsunud, et kiusatusi heade põhilausetega ärawõita — ära tee enam nii! Nõnda ei saa sina sibile! „Ei aita meie nõu ja töö, see on küll pea lõpnu!“ Kiusajat ei saa paari hea põhilausega wõitlusest lahuma sundida. Ta on üks wägew würl! „Suur wägi, kawalus on tema tugewus!“ Ja kas selle wägewa würlsti wastu wõime midagi paari hea põhilausega korda saata? Siialgi!

„Ma teen sind tugewaks, ma aitan sind ka, ma pean sind ka ülewal oma õiguse parema käega!“ Jes. 41, 10.

Oh, kiidetud olgu Jumal, et meie oma jõuga ei waja wõitlusesse minna. Meie kaotaksime ju ainult. Kiri Ebreas rahwale kutsus meid üles, (4, 16) „julgusega armu aujärje juure, et meie halastust saame ja armu leiame sel ajal, kui meil abi tarwis on“. Sõnasõnalalt tõlgituna kõlab see lause: „Et meie armu leiame õigeajaliseks abiks“.

— Millal on abi õigeajaline? Kas enne pattu, wõi pärast?

Pärast pattu on ka arm olemas, — *a n d e k s a n d e w* arm. Aga õigeajaline abi on see, mida meie enne pattu, kiusatuse tunnil arwesse wõtta wõime; õigeajaline abi toob *a l a l h o i d w a t* armu.

Mikspärast otsiwad nii wähesed alalhoidwat armu? Ja miks tuleb nii palju patustamisejuhtumisi kristlaste juures esile? Sellepärast et neil weel liig palju eneseusaldust ja eneseteadwust on. Alalhoidwa armuga arwestab ainult see ja õigeajalist abi palub ainult see, kes selles sügawas arusaamises on: „Minuta ei wõi teie ühtegi teha“.

Alalhoidwa armuga arwestab ainult see, kes eneseusalduses täiesti pankrotti on jäänud. Kas ja oled niikaugale jõudnud? Kas Jumal on sinu eneseusaldust juba murda saanud?

Kes pankrottis on, kes enesest enam midagi ei looda, see asetab oma usalduse armu ja abi peale. Ta algab igat päewa sellega peale, öeldes: „Oh Issand, üks päew on jälle oma ülesannetega minu ees. Kuidas saan ma sellest üle: Issand, ma usaldan Sinu armu peale, et Sa mind hoiad kurja eest“.

Kes oma päiwi nõnda peale algab ja läbi wiib, teades, et Issand tema kõrwal seisab, see on igas olukorras, mis teda päewa jooksul kohtab, kindlustatud. Ta jääb oma Issandaga palwetawasse ühendusesse, läbielades mõtet:

„Oh kui hea on su peal' loota,
Sinu omaks anda end...“

Nii elas Joosep. Ta usaldas end Jumala armu hooleks, ja Jumala arm hoidis teda patu eest, teda hädaohtlikust ajast läbi wiies. Kuid Joosep pidi sellest lõpuni finni pidama, sest tema kiusaja ei olnud weel senini rahule jäänud.

Joosepi kiusatus sai seda hädaohtlikumaks, et see igapäew jälle tuli. Esiimesel pealetungimisel sai kiusaja tagasilöödud. Aga kui ta igapäew jälle tuleb, kas ehk Joosep lõpuks wäsinuks ja tüdinuks ei saa nii kui Simson, kes wiimaks Delilale järeleandis?

Waenlane on dieti kawal ja tark. Ta on kõikidel aastasadadel, sestsaadik kui inimesi maapeal on, alati inimsugu uurinud. Ta on hea inimesetundja. Ta teab täpselt, kuidas igat inimest püüda ja langemisele wiia.

Kellegil on see nõrk külg, et ta raha ei wõi lamamas näha. Keegi teine wõib sealt mööda minna, tal pole selles asjas mingit hädaohtu. Aga see, kellel selles asjas nõrk külg on, seda tõmmatakse kui magneedi jõul raha külge.

See oli Juudase nõrk külg. Kui tihti tõstis Jeesus sõrme üles, et Juudast hoiatada. Ta ei lastnud ennast hoiatada. Ta kudus waenlase wõrke... ja langes ise sellesse!

Kellegil on oma nõrk külg jälle sellel alal, millega Potiwari naine Joosepit kiusas. Kui paljudel on oma iseäralik hädaoht sellel alal! Ja kui paljuid wiib waenlane lihahimu kiusatustega langemisele.

Sellepärast on waja wärawawahte nendele kohtadele wäljapanna, mille kaudu waenlane heameelega sissetungida püüab. Mõni kord püüab ta filmade wärawa kaudu sissetungida. Silmad loewad raamatut, mis mõttekujutust äritab ja pingule tõmbab. Ehk waatawad filmad pilti, mis roojaseid mõtteid ja himusid äratav. Seal on waja

wärawahat wälja panna, kes filmi hoiab, et waenlane sisse ei saa. Pane tähele, mida ja loed! Kui mõnigi on juba kõlbmata lugemisainete läbi oma mõttekujutust äramürgitanud, oma südametunnistust määri- nud, oma elu rikkunud!

Teine wäraw on kõrwadel. Kuuldakse uulitsal mõnda naljalaulu. Kuuldakse — ja laul leiab teed meespidamise kambritesse ja saab seal alalhoitud. Ehk on jälle mõni kahtlustärataw nali, kahemõtteline kõne. Ole ettewaatlik! Walwa! Pane wärawahid kõrwade wärawaile, et waenlane sisse ei saa!

Ja kui sa tead: Seal on mulle hädaoh- tik, siis mine hädaohu teelt kõrwale. Kes hädaohu andub, see hukkub sellesjamas. Kui sa tead, see koht on mulle hädaohulik, seal ei saa ma midagi head kuulda, siis ära mine sinna. Kui su parem käsi sind pahan- dab, siis raiu teda ära! Ja kui sind su film pahandab, siis kisu seda wälja. Sulle on see parem, haige liigetega taewariiki minna, kui terwetega põrgu.

Waenlane on tegewuses. Ta on alati walwel. Ta ei lähe ialgi puhkusele. Ja just siis, kui oled üht mõitu saanut, on ta sagedasti kõigekurjem. Just siis, kui sa oma mõidu üle rõõmustad ja rahus puhkama heidad, siis lasseb ta oma noole sulle selja- tagant. Ta tuleb jälle. Ära seda unusta.

Potiwari naene tegutses kiusatuskunstiga igapäew. Ja see tegi selle asjaolu hädaoh- likuks. Mõeldakse nii kergesti: See on ära- mõidetaw seisukoht; sellega saan ma walmis; see pole hädaohuks mulle. Ja — selleläbi antakse kindluse wõti waenlasele üle.

Tõsi on, mis Peetrus ütleb: „... teie waenlane, kurat, käib ümber... ja otsib, keda tema mõiks äraeelata“. 1. Peetr. 5, 8.

Ole ettewaatlik! Walwa ja palweta. Waata Jeesuse peale. Usalda teda. Ta on ka kiusatud, kõigis kiusatud, otsekui sinagi. Aga ta on kõigis kiusatustes mõitjana seisma jäänud. Ja nüüd võib ta neid aidata, keda kiusatakse.

Kas sa tunned enese mõimetust ja saa- dana wäge? Ma loodan sa tunned seda. Aga nii nõrk kui sina oled, ja kui tugew ka saadan oleks, Jeesus mõidab ja sina temaga. Joosep tegi nii. Ta ei waatanud oma mõimetuse ega saadana wägewuse peale, — ta otsis Jehoowat ja see aitas teda mõitjana kiusatusest wälja tulla.

Kuid enne, kui Joosep mõitjaks sai, pidi ta weel ühe lõpuliku sammu astuma...

Mendel kiusatuse päewadel ja nädalatel tuli Joosepile walusalt meele, et ta ori oli.

Oleks ta waba mees olnud, ta oleks selle maja kohe maha jätnud. Aga nüüd oli ta selle majaga seotud. Kui Potiwari naene teda kutsus, siis pidi ta tulema. Ta oli ju tema käskijanna. Misjagune raske oluford!

Kuidas küll Joosep mõis Issandat palu- nud olla, selle asjale lõppu teha ja et ta neist kiusatusest puhtana läbipeaseda mõiks!

Ja Jumal tegi lõpu. Ta lastis ka sellel kiusatusel otsa saada. Kuidas sündis see?

Ühel päewal oli kogu pere wäljas põllul tööl. Kas Potiwari naine seda nõnda sisse- seadinud oli, wõi tarwitas ta ainult juhuks? — Lühidalt, ta oli päris üffi kodus. Seal tuli Joosep ka koju. Muidugi pidi ta seda. Muidu ei oleks ta tulnud. Ja seal tarwitas kiusaja mõimalust wiimaseks tormijooksuks. Ta tahtis, ta pidi sihile pääsema. Seft talle oli see mõtte wäljakannatamatu et Joosep omas puhtuses mõitu tema üle oli saanud, ja tema, Potiwari naine, häbisse jäänud on. Joosep pidi langemisele tulema.

Plus naine oskas kõik kunstid selleks käima panna. Ta sai Joosepile kindlustama, et ta sureb, kui Joosep talle wastuarmastust ei kingi. Leegitsewad armusõnad tabasid Joosepi kõrwa. Joosepi pea pööritas. Kas toob teda tema usk sellest kiusatusest ter- wena wälja, ehk sõõb see põrgulik leek tema usu ära?

Ta polnud asjata nii sagedasti a la l- hoidwat armu palunud. Arm hoidis teda. Jumal tuletas talle Paradiisist wälja- ajamise lugu meele, juhtis ta tähelpanu weeuputuse ja Soodoma ja Komorra peale, kus inimesed patu pärast hukkusid — ja seal tuli talle jälle oma lapsepõlwe hüüdsõna meele: Parema surra, kui patustada!

Ta wabastas end arameelitaja naise kaelustustest. Ja kui see teda weel kinni- pidada püüdis, siis jättis ta parema oma kuue meelitaja kätte ja p õ g e n e s.

Kui ehmatatud lind tuli ta oma tupp. Tema tuiksoon lõi waljusti. Aga — ta oli puutumatu sellest tunniist läbipääsenud. „Oh, mu Jumal, ma tänan sind,“ ütles ta kindlasti omas tänupalwes, „ma tänan sind, et sa mind warjastid. Aga Issand, see ei wõi nii edasiminna. See lõpp, oh Issand tee lõppu! Wabasta mind sellest kohutawast oluforrast!“

Siis tuli Potiwar koju. Teenistuswalmis, kui alati, oli Joosep oma isanda ees. Kuidas rõõmustas ta nüüd, kuidas tänas ta omas südames nüüd Jumalat, et ta oma isan- dale ausalt filma waadata mõis, et ta mitte abielurikkujana tema ees ei seisnud!

Siis läks Potiwar oma naise juure. Joosep kadus jälle oma kambrisse. Kas oli tal aimdust sellest, mis nüüd tulema saab? Kas ta teadis, et Potiwari naine niisama leegitewalt wihata wõis, nii kui ta armastas?

Joosepiti kutsutakse. Potiwar seisab seal niisugusena, kui Joosep teda iialgi näinud pole. Wihasoon otsaesisel on kõrgele tursumud. Silmist paistawad wälgud. „Joosep, sinust ootasin ma seda kõigewähem! Häbene! Kõik su wagadus oli siis ainult pektus, et selle all ainult oma häbimõtteid warjata!“

Wida wastas Joosep?

Ta ei wistanud midagi.

Miks siis mitte?

Wida oleks ta wastama pidanud? Kui ta end kaitsnud oleks, — siis oleks pidanud ta oma emanda peale kaebama, siis oleks pidanud oma isanda abielu, kes talle nii palju head teinud oli, purustama. Kas ta peab selle hinna eest oma au peastma? Eil parem waikib ta ja wõtab walearwamise enese peale, selle asemel, et oma isandale, Potiwarile, nii palju walu sünnitada.

Ta waikib. Ka siin üks eeskujutus sellest, teda kui lammas tapalawale wiidi ja kes waikis oma niitjate ees ja oma suud lahti ei teinud.

Uga Joosepi waikimine näis tema süü tõendusena. Tema kuub ta käskijanna käes oli ka küllaldaseks tõendusiks.

Kui keegi ori oma isandat wihastas, siis piitsutati teda. Siin ei nimetata, et Joosepiti piitsutati — wõib olla ei seis see sellepärast, et see iseenesest mõistetaw oli. Tema kaasorjad rebisid riided ta ihult maha ja siis wuhisid karmid löögid tema peale maha, seni kui ta koku murdus ja teadmise kaotas...

Ja Potiwari naine waatas seda pealt ja rõõmustas saatankliku rõõmuga Joosepi piinade üle.

Siis tassiti Joosep wanglasse.

Ja seda kõite lubas Jumal? Jah, seda lubas Jumal. Ja see olla õige Jumal? Jah see on õige Jumal! Meie ei mõista teda mõnikord dieti. Meie küsime ehk: Mispärast, Issand, mispärast? Uga tuleb ka meile tund, millal meie tunneme: Jumal on kõik hästi teinud.

Kui Joosep kongi oli wiidud ja oma olukorra üle meelemõistusele tuli, mis oli esimene, mida ta tegi? Ma olen kindel, et tema südamest palaw tänu ülesse tõusis. Ta oli Jumalat palunud, selle koledale kiusatusese lõpu teha. Seda oli Jumal teinud. Siia wanglasse ei saaks madu enam järele tulema. Siin oli ta kindlas kohas tema eest...

Kui ma selle haarawa loo juure weel üht sõna juurelisama peaks, siis olgu see ainult: Kui hea oli see, et Joosep sellel kriitilisel tunnil põgenes. See on sagedasti wõitluse parim abinõu, et põgene da. Sellepärast ütleb Paulus: „Põgene noore ea himude eest!“

Seldasse sagedasti, et tänapäewsed kiusatused, iseäranis noorerahwale fuurlinnades, olla nii suured, et ei wõi neist läbipääseda. Siiski wõib. Uga seda wõib ainult siis, kui põgene ta kse. Kes ilmalikkudes lõbuskuskohtades käib, kes teatri ja kino ülesotsib ja neis käib, see ei saa muudugi läbipääseda. See ei põgene ju. See otsib just hädaohu ja patu ise üles!

Tahad ja läbipääseda? Soowid ja kiusatuses ja hädaohtudes wõitu saada, siis põgene! Ura mine enesest ülemeliseiswa kiusatusewõimuga wõitlusesse, mine parem teelt kõrwale!

Ja kui ka sinu kaasnoored sind kui „kainet Joosepiti“ pillawad, — mis sellest; kui aga ainult Jumala meelehea sinu peal hingab.

Noor sõber, kui kiusatus sind oma petlikkude ja meelitawate käsiwartega ümbritseb, ma paluu sind, sinu hingedõnnistuse, sinu õnnistegija pärast, —

põgene!

* * *

Praegustel kristlastel puudub mõjuwam kristliku oleku tõendus, see on elaw tunnistus. Sellest ei ole weel mitte küll, et meie teiste usumeeste kogemusi loeme ja nendest jutustame — meie peame ise Jumalaga elawasse ühendusesse astuma. Meie peame kõigekõrgema imesid enese juures tunda saama; meie peame teadma, et Jumal igale kahetsejale patusele sellepärast andeks annab et ta meile andeks annud on. Piiblitõed tõed peawad meie südames elawat wastutaja leidma, nõnda et meie sellest tunnistada wõime, mida oleme kuulnud ja näinud.

Piibli tõed Jeesuse Kristuse kohta, mida meile prohwetid ja apostlid on ülesirjutanud, ei wõi meid wähematti aidata, kui need ainult piiblistse jääwad; nad on selles aulises raamatus nii meile kui teistele ainult surunud tunnistajad. Need tõed peawad aga meie sees lihaks ja wereks saama nõnda, et nad elawaks tunnistuseks muutuwad.

Maailm wajab täna elawat religiooni, mis on Jumala laste läbi esitatud. See saab südameid Jumala poole pöörama. Kirjatähe jutlustamine surmab aga waim teeb elawaks.

D.

Päewasündmused ajamärkidena

Praegune rahuaeg on ajutine

Itaalia peaminister, Musfolini, pidas Senatis, Itaalia sõjaväe reorganiseerimise puhul, kõne, milles ta seisukohta kaitstes, et on tarwis rahu ajal sõja jaoks ettevalmistusi teha. Ta avaldas oma waateid maailma seisukorra kohta veldes, et see werine sõda mis hiljuti lõppes, weel wiimne sõda ei ole, mis maailmal tarta oleks.

Üks kõik mis tulewitu sõdade põhjus oleks, üks olla enam kui kindel et edasised sõjad saawad tulema ja et peale ilma sõja olla juba vähemaid kokkupõrkeid, nii kui tulid Wene ja Poolamaa, Türgi ja Kreeklamaa wahel, ilmiks tulnud.

Itaalia ei tohtiwat end mitte mõttest suigutada lasta et tema järgmises Euroopa sõjas ilma ohwrit toomata läbi saada wõib. Itaalia peab end nüüd selleks ettevalmistama, sest sõjad tulla harilikult nõnda ruttu ja ootamata, et siis enam aega valmistamiseks ei jääwat.

Sellepärast peab end juba nüüd, aegsasti valmistama ja selleks rahwa teguwõimsust kõigiti kasutama, et igal ajal wõiks kõiksuguste juhtumiste jaoks walmis olla. — Peaminister Musfolini sõnad on praegust ajawaimu dieti tabanud. Praegu on enam, kui kunagi enne, waatamata ilusate rahusõnade ja lootuse peale, suurim sõjawalmistuse aeg maailmas.

Piibel ütleb: „Kui nad ütlewad, rahu, rahu, siis... tuleb hukatus.“

Hiina sirgub sõjaliseks jõuks

Hiina oma 400 miljonilise rahwa hulgaga, suurim kuningriik maailmas, on teel oma rahuarvastawa iseloomu muutmisele, misjuurde ta aastasadade kestel on ilmutanud. Tema rahuarvastus awaldas end mitnewiks oma ilmsuulja kaitsemüüri ehitamises, misläbi ta end pealetikkuate naabrite eest kaitsta tahtis. Täna on aga Hiinas suured käärimised ja segadused; kõikide hiinlaste meeled on ärewil sündmuste pärast kodumaal.

Tahetakse õhtumaadele järele aimata ja püütakse sõjariistade abil teisi rahwaid, kes Hiinat kasutada ja paljaks laastata tahawad, wäljatõrjuda.

Üks ajaleht kirjutab Hiina kohta: Hiinlane ei ole nüüd enam endise aja hiinlane. Soogsalt asutakse õhtumaa rahwaste küsitawatele ja tahtlastele teedele. Teiste mitmesuguste häwitawate õhtumaalastelt omandatud woolude ja waadete seas on sõjakuuse meeleolu üks, mida õhtumaa Hiinale eestujuna on näidanud. Üks suurimatest pöördpunktide aegadeft kogu ajaloo kestwusel on praegu Hiinale kätte jõudnud. Rahwas, kes waremalt rahu armastas ja sõda wihlas, rahwus kes arwuliseft ühest neljandist kogu

maailma rahwast loosneb, muudetakse sõjahimuliseks, sellele aeg-ajalt ikka enam selgemaks saab, et ainam lootus wäärtiselt ümberkäimise ja ühediguluse omandamiseks sõjalisest jõust äraolenew on. Nõndanimetatud kristlikult rahwast õhtumaadel õpib Hiina täna kiire tempoes uuemat sõjakunsti.“

Hiinamaa ülespidamine on üks tähelepanemiswäärtistestest ajamärkidest; sest maailma wiimaseft wõitlusel Harmaggebanis ei saa ta kuntingad päiteft tõusmise poolt puunduma. Meie läheneme kiireft sammul kõikide aegade otustawamale wõitlusele ja peagi on selle wana maateralise ajaloo wiimane tund lõõnud. Siis tuleb aeg mil Kristus sita maailma uue korra loob. Kuid selle uue riigi alamateks wõiwad ainult need saada, kes juba nüüd Kristuse riigi põhimõtteft wastu wõtawad.

Ainult neil saab eesdigus olema lõppematadeft Jumala riigi õnnistustest osa saada. D.

Piibli wõidukaif

Maailmas on kõik muutlik. Muutuwad ajad, iftud ja nende töd. Wemale astuwad uued hiimpõlwed, waated, mõisted jne. Ainult aegloo lehelülgelelt leitakse weel teateid endiste ifitute ja tegude kohta, mis aga sagedasti kas moonutatud wõikoguni ebadiged on. See on ta loomulik, sest kõik, mis inimlik, on efslik.

Teifiti on aga lugu piibliga. Selle raamatu ifidus on end kõigiti ehkjana ja uselduswäärtisena näitanud ja temas leiduwad teated jättawad weel täna enda wõidukaifu.

Hiljuti saadi teated, et Palästinas, Beifani linnas, enne Beih-Sean (Gestikeelses piiblis Betsan) see tempel olla ülesleitud. Kuhu Sauli sõjariistad (tema sõjas langemise puhul) wõidumärkidena üles pandi.

Piibilis teade selle kohta on: „Ja see sündis teifel päewal, et Wilistid tulid mahalõõdudid paljaks riifuma; ja nemad leidfid Sauli ja ta kolm poega maast Kilboa mäe pealt, ja raiufid tema pea otjast ära ja läitafid Wilistide maale ümberkaudu, nende ebajumalate kojast ja rahwale rõõmsaid jõnumeid kuulutama.“

Ja panid tema sõjariistad Astaroti kotta...“ 1.Sam. 31, 1 — 10.

Dr. Allan Rowe, Pennsylvania ülikooli professor, kes praegu Betsanis wäljakaewamistöid juhatab, jaatis hiljuti teate ülikoolile, et see Astarothi tempel, mida Wanastestamendis wilistlaste pühapäigana tähendatakse ja kuhu wilistlastef Sauli sõjariistad wõidumärkidena Israeli üle alalhoidmifeks ülesriputasid, nüüd ülesleitud on.

See näitab weel kord et Piibel ifegi ifik-asjalistes teadetes kõigiti usalduswäärtiline on. R. U. D.

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Adw. Gesti Oit. Tellimifed kui ka rahasaadetused jaata Martha Raba'le Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: W. Bärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad jaata. D-U. „Narwa Kirjastusühifuse“ trükk, Narwas. 1926.